

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1992-1993 (*)

27 OKTOBER 1992

WETSVOORSTEL

**betreffende de ambtelijke en
ministeriële verantwoordelijkheid**

(Ingediend door de heer Landuyt c.s.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De strafrechtelijke aansprakelijkheid van ministers wordt geregeld door artikel 90 van de Grondwet. Een grondwetswijziging kan veel vereenvoudigen : zo zou de Kamer van volksvertegenwoordigers zich kunnen beperken tot de machtiging tot inbeschuldigingstelling, die dan voor het overige volgens de gewone gerechtelijke procedure zou verlopen. Ook zou het grondwettelijk beschermingsmechanisme kunnen worden opgeheven voor verkeersinbreuken of andere kleine overtredingen.

Zonder grondwetsherziening kan echter ook reeds nuttig wetgevend werk verricht worden. Artikel 90 van de Grondwet stelt immers dat de wetgever zal bepalen in welke gevallen de ministers verantwoordelijk zijn, welke straffen hun worden opgelegd en op welke wijze tegen hen in rechte wordt opgetreden.

Omdat de wetgever echter nog steeds niet voorzien heeft in de uitvoering van artikel 90 is de overgangsregeling van artikel 134 van de Grondwet nog steeds van toepassing : die laat toe dat de Kamer van volksvertegenwoordigers na de feiten het misdrijf omschrijft en is strijdig met het legaliteitsbeginsel uit ons strafrecht. Dergelijke schending van artikel 9

(*) Tweede zitting van de 48e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1992-1993 (*)

27 OCTOBRE 1992

PROPOSITION DE LOI

**relative à la responsabilité
administrative et ministérielle**

(Déposée par M. Landuyt et consorts)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La responsabilité pénale des ministres est réglée par l'article 90 de la Constitution. Une modification de la Constitution pourrait simplifier bien des choses : la Chambre des représentants pourrait ainsi se limiter à autoriser la mise en accusation, qui suivrait pour le surplus la procédure judiciaire ordinaire. Les mécanismes de protection constitutionnels pourraient également être supprimés en ce qui concerne les infractions au code de la route ou d'autres infractions mineures.

Il n'est cependant pas indispensable d'attendre une révision de la Constitution pour réformer utilement la législation dans ce domaine. L'article 90 de la Constitution dispose en effet que le législateur déterminera les cas de responsabilité, les peines à infliger aux ministres et le mode de procéder contre eux.

Etant donné cependant que le législateur n'a pas encore exécuté l'article 90, la disposition transitoire de l'article 134 reste d'application : celle-ci permet à la Chambre des représentants de caractériser le délit après les faits et est contraire au principe de légalité qui prévaut dans notre droit pénal. Il convient de mettre fin d'urgence à pareille violation de l'article 9

(*) Deuxième session de la 48e législature.

van de Grondwet en van artikel 7.1 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) moet dringend opgeheven worden.

Het laatste wetsontwerp, ter uitvoering van artikel 90 van de Grondwet, werd in de Kamer van volksvertegenwoordigers ingediend op 3 oktober 1975 (*Gedr. St.*, Kamer, 1974-1975, n° 651/1). Dit wetsvoorstel actualiseert dit wetsontwerp door rekening te houden met de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis en met de recente rechtspraak omtrent de vereiste onpartijdigheid van de rechter, die voortvloeit uit artikel 6, lid 1, van het Europees verdrag van de rechten van de mens. Op sommige punten werd het wetsontwerp echter niet gevolgd, zoals inzake het geheim van het onderzoek en de beraadslaging en de procedure voor de burgerlijke vordering.

Zonder afbreuk te willen doen aan het principe dat de gewone strafbepalingen moeten toepasselijk zijn op ministers, wordt een nieuw misdrijf ingevoerd voor alle openbare gezagsdragers, met strafverzwaring voor ministers: het opzettelijk gebruiken van overheidsmiddelen voor een ander doel dan waarvoor ze in geval van subsidiëring of overheidsopdracht bestemd zijn, wordt strafbaar gesteld. In dit voorstel wordt hiervoor de nieuwe term « afwenden van overheidsmiddelen » gebruikt.

In ieder geval willen wij niet een specifiek ministerieel misdrijf omschrijven. Pogingen hiertoe kwamen in het verleden steeds neer op het strafbaar stellen van het slechte beheer door een minister. Het mag niet de bedoeling zijn om de politieke verantwoordelijkheid te vervangen door een gerechtelijke controle. Voor het beoordelen door het parlement van politieke of beleidsfouten is geen wetswijziging nodig. Dit is evenmin nodig om af te stappen van de gewoonte om de individuele verantwoordelijkheid van een minister automatisch te verbinden aan het vertrouwen in de hele regering. Dit wetsvoorstel moet het wel mogelijk maken dat zij die opzettelijk overheidsmiddelen afwenden, kunnen worden gestraft op voorwaarde dat ze de waarborgen van ons strafrecht genieten.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikelen 1 en 2

1. Krachtens artikel 90 van de Grondwet vallen de misdaden en wanbedrijven die ministers plegen in de uitoefening van hun ambt, noodzakelijkerwijze onder de bevoegdheid van het Hof van cassatie en kunnen zij niet worden vervolgd dan na inbeschuldigingstelling door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Dezelfde regeling is van toepassing op alle vervolgingen tegen ministers of staatssecretarissen die in functie zijn, ongeacht of de misdrijven werden gepleegd in of buiten de uitoefening van hun ambt.

de la Constitution et de l'article 7.1 de la Convention européenne des droits de l'homme.

Le dernier projet de loi visant à exécuter l'article 90 de la Constitution a été déposé à la Chambre des représentants le 3 octobre 1975 (Doc. n° 651/1, 1974-1975). La présente proposition de loi actualise ce projet de loi en tenant compte de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive et de la jurisprudence récente relative à l'obligation d'impartialité du juge, qui découle de l'article 6, premier alinéa, de la Convention européenne des droits de l'homme. La proposition se démarque toutefois du projet sur certains points, tels que le secret de l'instruction et la procédure relative à l'action civile.

Sans préjudice du principe de l'applicabilité aux ministres des dispositions pénales ordinaires, un nouveau délit est prévu pour toutes les personnes dépositaires d'une parcelle de l'autorité publique, avec une peine plus lourde pour les ministres: c'est ainsi qu'est désormais punissable l'utilisation délibérée de fonds publics à d'autres fins que celles auxquelles ils sont destinés en cas de subventionnement ou de marché public. La présente proposition utilise à cet effet la notion nouvelle de « détournement de fonds publics ».

Nous voulons à tout prix éviter de définir une infraction spécifique aux ministres. Toutes les tentatives entreprises en ce sens par le passé ont toujours débouché sur des dispositions tendant à sanctionner la mauvaise gestion d'un ministre. Le but ne peut être de substituer un contrôle judiciaire à la responsabilité politique. Il n'est pas nécessaire de modifier la loi pour permettre au Parlement d'apprécier les fautes politiques, ni pour cesser de lier automatiquement, comme il est d'usage, la responsabilité individuelle d'un ministre à la confiance accordée à l'ensemble du Gouvernement. La présente proposition de loi doit toutefois permettre de sanctionner le détournement volontaire de fonds publics, dans le respect des garanties prévues par notre droit pénal.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Articles 1er et 2

1. En vertu de l'article 90 de la Constitution, les crimes et délits commis par des ministres dans l'exercice de leurs fonctions doivent nécessairement être de la compétence de la Cour de cassation et ne peuvent être poursuivis que sur une mise en accusation de la Chambre des représentants.

La même procédure est suivie pour toutes les infractions poursuivies à charge des ministres ou secrétaires d'Etat en fonction, qu'elles soient commises dans l'exercice des fonctions ou hors l'exercice des fonctions.

Het opleggen van verschillende regelingen naargelang de feiten gepleegd werden in of buiten de uitoefening van het ambt, zou immers leiden tot interpretatiemoeilijkheden bij de toepassing ervan. Een afwijkende regeling wordt wel voorgesteld als de feiten reeds vervolgd werden vóór de ambtsaanvaarding. Bijzondere regels worden eveneens ingevoerd voor het instellen van vervolgingen na het beëindigen van het ambt van minister.

Iedere vervolging tegen een minister in functie wordt afhankelijk gesteld van het optreden van de Kamer. De strafvordering kan niet aanhangig gemaakt worden door de benadeelde partij (zowel de rechtstreekse dagvaarding als de aanstelling als burgerlijke partij in handen van de onderzoeksrechter zijn uitgesloten) noch door het openbaar ministerie.

De Kamer kan op twee manieren optreden :

— de Kamer kan een onderzoek lastens de minister gelasten : in dit geval zal de Kamer na het afsluiten van het onderzoek moeten beslissen of er al dan niet een grond is om de minister in beschuldiging te stellen;

— de Kamer kan ook een minister rechtstreeks in beschuldiging stellen, zonder een voorafgaand onderzoek te doen uitvoeren. Het is noodzakelijk dat het onderzoek van de feiten waarvan een minister wordt verdacht, wordt toevertrouwd aan de rechterlijke macht, meer bepaald aan het Hof van cassatie dat de hoogste waarborgen van onafhankelijkheid biedt.

2. Als een minister lid is van de Senaat, is de voorafgaande opheffing van zijn parlementaire onschendbaarheid dan vereist opdat hij in beschuldiging zou kunnen worden gesteld ? De inbeschuldigingstelling van de ministers en het bevelen van voorafgaande onderzoeksdaeden zijn prerogatieven van de Kamer die de Senaat niet kan uithollen. Aangezien de zittingen van de Kamer en die van de Senaat in de praktijk gelijktijdig gesloten worden, zou de Kamer een minister-senator niet kunnen vervolgen zonder de instemming van de Senaat. De opheffing van de parlementaire onschendbaarheid van een minister-senator mag dus niet worden vereist opdat de Kamer tegen hem een onderzoek zou kunnen gelasten of hem in beschuldiging stellen.

3. Er moet een onderscheid gemaakt worden naargelang het tijdstip waarop de feiten werden gepleegd.

3.1. De strafbare feiten werden gepleegd vóór de uitoefening van het ambt van minister :

— heeft de verwijzing naar de strafrechter plaats gevonden vooraleer de minister zijn ambt heeft opgenomen, dan blijft de zaak aanhangig voor de rechter naar wie ze werd verwezen en zal die over de feiten uitspraak doen;

— werd reeds een strafrechtelijk onderzoek geopend, dan zal dit gewoon worden voortgezet. De verwijzing naar het bevoegde rechtscollege, het Hof van

Adopter des règles différentes selon que les faits ont été commis ou non dans l'exercice des fonctions pourrait donner lieu à des difficultés d'interprétation, et, partant à des difficultés d'application. Des règles particulières sont toutefois prévues lorsque des poursuites ont déjà été entamées pour des faits antérieurs à l'entrée en fonction. De même, des règles particulières sont proposées quant au déclenchement des poursuites après la fin des fonctions du ministre.

Toute poursuite contre un ministre en fonction est subordonnée à l'intervention de la Chambre. L'action publique ne peut être déclenchée ni par la personne lésée (que ce soit par voie de citation directe ou par la voie de la constitution de partie civile entre les mains du juge d'instruction) ni par le ministère public.

La Chambre peut intervenir de deux manières :

— la Chambre peut demander l'ouverture d'une instruction à charge d'un ministre : dans ce cas, après instruction, la Chambre aura à décider, s'il y a lieu ou non de mettre le ministre en accusation;

— la Chambre peut aussi mettre en accusation un ministre sans passer par la phase préalable de l'ouverture d'une instruction. Il est nécessaire de confier au pouvoir judiciaire l'instruction des faits dont un ministre est soupçonné, et plus particulièrement à la Cour de cassation elle-même, qui offre la garantie d'une totale indépendance.

2. Lorsqu'un ministre est sénateur, la levée de l'immunité parlementaire doit-elle être également demandée ? La mise en accusation des ministres et les actes de l'instruction préalable sont des prérogatives de la Chambre, qui ne peuvent être paralysées par le Sénat. Etant donné que dans la pratique, les sessions de la Chambre et du Sénat sont closes en même temps, la Chambre serait dans l'impossibilité de poursuivre un ministre-sénateur si l'assentiment du Sénat était requis. La levée de l'immunité parlementaire d'un ministre-sénateur ne peut donc être requise pour que la Chambre puisse ordonner une instruction à sa charge ou le mettre en accusation.

3. Il y a lieu de faire une distinction selon le moment où les faits ont été commis.

3.1. Les faits punissables ont été commis avant l'exercice des fonctions ministérielles :

— si le renvoi devant la juridiction pénale a déjà été ordonné avant l'entrée en fonction du ministre, le juge saisi ne devra pas se dessaisir et se prononcera sur les faits;

— si une instruction a été ouverte au moment de l'entrée en fonction, elle poursuivra son cours. Mais le renvoi devant la juridiction compétente, la Cour de

cassatie, zal echter niet kunnen gebeuren door de raadkamer, maar uitsluitend door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

3.2. Na de uitoefening van het ambt van minister :

— zal het Hof van cassatie zich uitspreken over de feiten die het voorwerp zijn van een inbeschuldigingstelling, ook als de minister niet meer in functie is;

— wordt een onderzoek, dat geopend is op vraag van de Kamer van volksvertegenwoordigers, voortgezet door de met het onderzoek belaste magistraat. Na afloop van het onderzoek zal de zaak verwezen worden naar de gewone rechter, overeenkomstig de regels van het gemeen recht. Deze regel kent een uitzondering : krachtens artikel 90 van de Grondwet behoren de feiten die werden gepleegd tijdens de uitoefening van het ministeriële ambt zelf noodzakelijkerwijze tot de bevoegdheid van het Hof van cassatie. Hieruit volgt dat het Hof van cassatie, wanneer feiten die verband houden met het ministeriële ambt bij hem aanhangig zijn, bevoegd moet blijven wanneer het ministerieel ambt een einde heeft genomen. Uit dit beginsel volgt eveneens dat, voor feiten die verband houden met het ministerieel ambt, het initiatief van de vervolging, na de beëindiging van het ambt, uitgaat van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Dit geldt zelfs indien geen onderzoek werd geopend tegen een minister gedurende zijn ambtsperiode. Het Hof van cassatie, in verenigde kamers, zal gevat worden door een inbeschuldigingstelling van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Werden feiten, die gepleegd werden vóór de ambtsaanvaarding, niet vervolgd tijdens de uitoefening van het ambt, dan is het gemeen recht van toepassing.

4. Luidens artikel 46 van de Grondwet komt het in beginsel aan de Kamer van volksvertegenwoordigers zelf toe om in haar reglement te bepalen volgens welke regels de inbeschuldigingstelling en de daaraan voorafgaande onderzoeksmaatregelen zullen verlopen. Het beginsel van artikel 7, tweede lid van de Grondwet, dat bepaalt dat niemand kan worden vervolgd dan in de vorm voorgeschreven door de wet, heeft nochtans voorrang op artikel 46. Hieruit volgt dat de regels die bepalen hoe een vraag tot inbeschuldigingstelling voor de Kamer moet gebracht worden, die betrekking hebben op de rechten van de verdediging en die het geheim van het onderzoek veilig stellen, in de wet moeten worden vastgelegd. Het onderzoek waartoe de Kamer zelf zou overgaan door in haar schoot een commissie samen te stellen, heeft daarentegen niet het karakter van een strafrechtelijk onderzoek. De Kamer is bijgevolg vrij die aangelegenheid te regelen in haar reglement.

5. Ingevolge artikel 4 van de voorafgaande titel van het wetboek van strafvordering kan de burgerlijke rechtsvordering terzelfdertijd en voor dezelfde rechters vervolgd worden als de strafvordering.

Dit voorstel biedt aan de benadeelde partij de mogelijkheid om haar burgerlijke vordering bij de strafvordering te voegen, die werd ingesteld tegen

cassation, se fera non pas par la Chambre du Conseil mais par la Chambre des représentants.

3.2. Après l'exercice des fonctions ministérielles :

— la Cour de cassation se prononcera sur les faits dont elle a été saisie par une mise en accusation, même si le ministre a cessé ses fonctions;

— l'instruction qui a été ouverte à la demande de la Chambre des représentants, sera continuée par le magistrat instructeur. A l'issue de l'instruction, l'affaire sera renvoyée devant la juridiction ordinaire conformément aux règles du droit commun. Cette règle subit une exception : en vertu de l'article 90 de la Constitution les faits qui ont été accomplis dans l'exercice de la fonction ministérielle elle-même sont nécessairement de la compétence de la Cour de cassation. Il s'ensuit que la Cour de cassation, déjà saisie de faits liés à l'exercice des fonctions ministérielles, doit rester compétente lorsque les fonctions ministérielles ont pris fin. De ce principe découle également que pour des faits liés à la fonction ministérielle, l'initiative des poursuites, après la cessation des fonctions, émanera de la Chambre des représentants. Il en va également de même lorsqu'aucune instruction n'a été ouverte contre un ministre durant l'exercice de ses fonctions. La Cour de cassation, chambres réunies, sera saisie par une mise en accusation de la Chambre des représentants.

Si les faits commis avant l'entrée en fonction n'ont pas été poursuivis pendant les fonctions, le droit commun reprend ses effets.

4. En vertu de l'article 46 de la Constitution, il appartient en principe à la Chambre des représentants de déterminer elle-même dans son règlement le mode suivant lequel s'exerceront la mise en accusation et les mesures d'instruction qui y sont liées. Le principe inscrit dans l'article 7, deuxième alinéa, de la Constitution, suivant lequel nul ne peut être poursuivi que dans la forme prescrite par la loi, a cependant le pas sur l'article 46. Les règles suivant lesquelles une demande de mise en accusation devra être introduite devant la Chambre ainsi que les règles qui protègent les droits de la défense et le secret de l'instruction devront donc être déterminées par la loi. Au contraire, l'instruction à laquelle la Chambre procédera elle-même en constituant une commission n'a pas le caractère d'une instruction pénale. Le mode de fonctionnement en est donc laissé au règlement de la Chambre.

5. En vertu de l'article 4 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle l'action civile peut être poursuivie en même temps et devant les mêmes juges que l'action publique.

La présente proposition permet à la partie lésée de joindre son action civile à l'action publique qui a été intentée contre un ministre devant la Cour de cassa-

een minister voor het Hof van cassatie. Iedere andere vordering tegen een minister wordt behandeld overeenkomstig het gemeen recht.

Art. 3

Zoals hierboven werd toegelicht, voert het voorstel geen misdrijven in die eigen zijn aan het ministerieel ambt. Het is trouwens nooit betwist dat de gewone strafbepalingen ook van toepassing zijn op de ministers. Meerdere bepalingen van het strafwetboek stellen feiten strafbaar die gepleegd worden door een ambtenaar, een openbaar officier of een persoon die met een openbare dienst belast is. Deze bepalingen zijn vanzelfsprekend van toepassing op ministers. Bovendien wordt in dit geval de minimumstraf verzwaaard, zoals in artikel 266 van het strafwetboek.

Art. 4

De uitvoering van het strafrechtelijk onderzoek berust uitsluitend bij de rechterlijke macht, meer bepaald bij het Hof van cassatie. In afwijking van het vroegere wetsontwerp n° 651 (*supra*), kan de eerste voorzitter niet meer zelf optreden in de hoedanigheid van onderzoeksrechter, ingevolge zijn verplichting tot onpartijdigheid wanneer hij zetelt ten gronde. Is de Kamer van oordeel dat er grond is om een strafrechtelijk onderzoek lastens een minister of staatssecretaris in te stellen, dan geeft zij daartoe opdracht aan het Hof van cassatie door bemiddeling van de procureur-generaal in dat Hof. Die regeling doet geen afbreuk aan het grondwettelijk recht van de Kamer om zelf een commissie van onderzoek samen te stellen. De opdracht van zo'n commissie zal echter beperkt blijven tot het adviseren van de Kamer bij het nemen van haar beslissingen.

Paragraaf 2 geeft de gewezen minister tegen wie een onderzoek werd ingesteld, het inzagerecht van de administratieve dossiers die hij onder zich had toen hij minister was, en die gegevens bevatten die verband houden met de ten laste gelegde feiten. Als de Kamer uitzonderlijk een minister onmiddellijk in beschuldiging zou stellen, zonder voorafgaand gerechtelijk onderzoek, kan het Hof van cassatie, alvorens recht te doen, één van zijn leden met een onderzoek gelasten. Het Hof kan dit ook doen als het aan de inbeschuldigingstelling voorafgaande onderzoek onvoldoende acht.

Art. 5

Deze bepaling behelst de regels met betrekking tot de aanhouding van een minister.

Paragraaf 1 heeft betrekking op de betrapping op heterdaad. In dit geval heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers het onderzoek nog niet kunnen vragen. De procureur-generaal bij het Hof van cassatie

tion. Toute autre action contre un ministre est traitée suivant le droit commun.

Art. 3

Comme il a été expliqué ci-dessus la proposition ne prévoit pas d'infraction propre à la fonction ministérielle. Il n'a d'ailleurs jamais été contesté que les dispositions pénales ordinaires étaient également applicables aux ministres. Plusieurs dispositions du Code pénal punissent des faits qui ont été commis par un fonctionnaire, un officier public ou une personne chargée d'un service public. Ces dispositions sont évidemment applicables aux Ministres. En outre, la peine minimale sera dans ce cas alourdie, conformément à l'article 266 du Code pénal.

Art. 4

L'instruction pénale est confiée exclusivement au pouvoir judiciaire et plus particulièrement à la Cour de cassation. Contrairement à l'ancien projet de loi n° 651 (voir *supra*), le premier président ne peut plus agir lui-même en qualité de juge d'instruction, et ce en raison de son obligation d'impartialité lorsqu'il siège quant au fond. Si la Chambre estime qu'il y a des raisons d'ouvrir une instruction pénale à charge d'un ministre ou secrétaire d'Etat, elle en charge la Cour de cassation par l'intermédiaire du procureur général près de cette Cour. Ces règles ne portent pas préjudice au droit constitutionnel de la Chambre d'instituer elle-même une commission d'enquête. La mission d'une telle commission se limite toutefois à éclairer la Chambre sur la décision qu'elle est appelée à prendre.

Le § 2 offre à l'ancien ministre contre lequel une instruction est ouverte la possibilité de consulter les dossiers administratifs qui relevaient de lui lorsqu'il était ministre et qui contiennent des données se rapportant aux faits incriminés. Si, dans des cas extrêmes, la Chambre accuse immédiatement un ministre, sans instruction judiciaire préalable, la Cour de cassation peut, avant de juger le ministre, charger un de ses membres d'une instruction. La Cour peut agir de la même manière lorsqu'elle estime incomplète l'instruction préparatoire à la mise en accusation.

Art. 5

Cette disposition contient les règles relatives à l'arrestation d'un ministre.

Le § 1er concerne le cas du flagrant délit. Dans ce cas, la Chambre n'a pas encore pu demander une instruction. Le procureur général à la Cour de cassation devra saisir immédiatement le Président de la

zal de voorzitter van de Kamer onmiddellijk verzoeken dat de Kamer een onderzoek zou vragen.

Paragraaf 2 regelt het geval waarin de Kamer een onderzoek heeft gevraagd. De magistraat die het onderzoek zal voeren, kan het aanhoudingsbevel slechts afleveren op eensluidend advies van de procureur-generaal.

De Kamer van volksvertegenwoordigers kan de opschorting van de hechtenis bevelen. Bij het Hof van cassatie wordt een bijzondere kamer samengesteld die bestaat uit de voorzitter van het Hof en twee raadsheren, om over de handhaving te oordelen. Ingevolge artikel 6.1. EVRM kunnen de leden van een onderzoeksgerecht niet meer oordelen over de grond. De bevoegdheid van onderzoeksgerecht kan niet aan de tweede kamer van het Hof worden toegekend, aangezien deze magistraten achteraf ook moeten zeten in de verenigde kamers. De tweede kamer van het Hof is overeenkomstig artikel 133 van het gerechtelijk wetboek, de kamer die kennis neemt van voorzieningen in strafzaken. Het is dus verkieslijk dat de leden ervan beslissen over de grond van de zaak.

Art. 6

De procureur-generaal kan zelf een vooronderzoek doen verrichten. Het openbaar ministerie moet immers over voldoende gegevens beschikken om een eventueel verzoek tot opening van een onderzoek te kunnen staven.

Art. 7

Artikel 125 van het koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende algemeen reglement op de gerechtskosten in strafzaken, bepaalt dat geen uitgifte of afschrift van de akten van onderzoek en rechtspleging mag worden afgeleverd zonder uitdrukkelijke machtiging van de procureur-generaal bij het hof van beroep of van de auditeur-generaal. Als het gaat om een onderzoek of een rechtspleging lastens een minister kan geen copie of uitgifte worden afgegeven dan na machtiging van de procureur-generaal in het Hof van cassatie.

Art. 8

De essentiële procedurewaarborgen waarop een minister lastens wie een vraag tot onderzoek of tot inbeschuldigingstelling werd ingediend, zich als burger kan beroepen, moeten onder meer krachtens artikel 7, tweede lid, van de Grondwet, bij wet vastgelegd worden. Dit voorstel regelt achtereenvolgens de wijze waarop de zaak bij de Kamer moet aanhangig gemaakt worden en de uitoefening van de rechten van de verdediging van de betrokken minister, zowel bij de behandeling van de vraag tot onderzoek als tot

Chambre d'une requête tendant à ce que la Chambre demande une instruction.

Le § 2 vise le cas où la Chambre a demandé une instruction. Le magistrat instructeur ne peut décerner de mandat d'arrêt que de l'avis conforme du procureur général. Le Chambre des représentants peut demander la suspension de la détention.

La Cour de cassation crée une chambre spéciale, composée du président de la Cour et de deux conseillers, qui se prononce sur le maintien. Aux termes de l'article 6.1. de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme, les membres d'une juridiction d'instruction ne peuvent plus se prononcer sur le fond. La compétence de juridiction d'instruction ne peut être octroyée à la deuxième chambre de la Cour, étant donné que ces magistrats devront aussi siéger en chambres réunies par la suite. Conformément à l'article 133 du Code judiciaire, la deuxième chambre de la Cour connaît des pourvois en matière criminelle. Il est dès lors préférable que ce soient les membres de cette chambre qui jugent au fond.

Art. 6

Le procureur général peut même ordonner une information. Le ministère public doit en effet disposer de données suffisantes pour justifier une éventuelle demande d'ouverture d'une instruction.

Art. 7

L'article 125 de l'arrêté royal du 28 décembre 1950 portant règlement général sur les frais de justice en matière répressive prévoit qu'aucune expédition ou copie des actes d'instruction et de procédure ne peut être délivrée sans une autorisation expresse du Procureur général près la cour d'appel ou de l'auditeur général. S'il s'agit d'une instruction ou d'une procédure à charge d'un ministre, il ne peut être délivrée copie ou expédition d'un acte que moyennant l'autorisation du procureur général à la Cour de cassation.

Art. 8

Les garanties essentielles de procédure, auxquelles un Ministre à charge de qui une demande d'instruction ou de mise en accusation est introduite, a droit en tant que citoyen, doivent être déterminées par la loi, en vertu spécialement de l'article 7, alinéa 2 de la Constitution. Notre proposition règle successivement la manière selon laquelle la Chambre doit être saisie de l'affaire, l'exercice des droits de la défense du Ministre concerné, tant lors de l'examen de la demande d'instruction que lors de la demande

inbeschuldigingstelling, en de waarborgen voor de geheimhouding van de procedure en van de stukken.

Paragraaf 1 is afgestemd op artikel 5.3 van het reglement van de Kamer, dat bepaalt dat de voorzitter van de Kamer kennis geeft aan de Kamer van de boodschappen, brieven en andere zendingen die haar betreffen.

Paragraaf 2 is eveneens geïnspireerd door de in de Kamer gebruikelijke procedure.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een voorstel tot onderzoek en een voorstel tot inbeschuldigingstelling omdat normalerwijze vrijwel iedere inbeschuldigingstelling door een onderzoek zal moeten worden voorafgegaan.

Krachtens § 4 beraadslaagt de Kamer met gesloten deuren over ieder voorstel van onderzoek en over de inbeschuldigingstelling. Deze bepaling is slechts toepasselijk op de beraadslaging. De stemming over een voorstel tot onderzoek en over een voorstel tot inbeschuldigingstelling zal geschieden in openbare vergadering. Zij zal weliswaar geheim zijn, zoals dit steeds het geval is wanneer zij betrekking heeft op personen.

Art. 9

Hoewel de strafvordering voor het Hof van cassatie wordt ingesteld door de beslissing van de Kamer van volksvertegenwoordigers om de minister in beschuldiging te stellen, is het toch nodig dat de minister bij dagvaarding op de hoogte wordt gebracht van het tijdstip en de plaats van de terechtzitting. Krachtens artikel 98 van de Grondwet wordt de jury ingesteld voor alle criminele zaken, alsmede voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven. Wat de berechting van de mededaders en medeplichtigen en de daders van samenhangende misdrijven betreft, rijst een probleem dat zich niet voordoet ten aanzien van de ministers zelf, aangezien voor hen artikel 90 van toepassing is, dat afwijkt van artikel 98. In deze gevallen beslist de Kamer van volksvertegenwoordigers over de eventuele verwijzing naar het Hof van assisen, of over de eventuele correctionalisering van een misdaad.

Art. 10

Dit artikel regelt de uitoefening van de burgerlijke vordering.

Art. 11

Het in te voeren artikel 245*bis* in het strafwetboek stelt het misbruik strafbaar dat ambtenaren en openbare gezagsdragers maken ter gelegenheid van de toekenning van een overheidsopdracht of van een subsidie. Het betreft het geval waarbij middelen be-

de mise en accusation et les garanties prises pour sauvegarder le secret de la procédure et des documents.

Le § 1er de cet article part de la même conception que l'article 5.3 du règlement de la Chambre, aux termes duquel le Président de la Chambre donne connaissance à celle-ci des messages, lettres et autres envois qui la concernent.

Le § 2 est également inspiré par la procédure en usage à la Chambre.

Il est fait une distinction entre une proposition d'instruction et une proposition de mise en accusation, car presque toute mise en accusation devra normalement être précédée d'une instruction.

Aux termes du § 4, la Chambre se forme en comité secret pour délibérer sur la demande d'instruction et sur la mise en accusation. Cette disposition ne s'applique qu'aux délibérations. Quant aux votes sur les motions de mise à l'instruction ou de mise en accusation, ils seront émis en séance publique. Ces votes seront émis au scrutin secret, comme toutes les fois qu'il s'agit de personnes.

Art. 9

Bien que la Cour de cassation soit saisie par la décision de la Chambre des représentants de mettre le ministre en accusation, il est toutefois nécessaire que le ministre soit mis au courant par citation, du jour et du lieu de l'audience. L'article 98 de la Constitution prévoit que « le jury est établi en toutes matières criminelles et pour délits politiques et de la presse ». Le jugement des co-auteurs et complices et des auteurs d'infractions connexes soulève un problème qui ne se pose pas pour les ministres eux-mêmes, puisque, pour ceux-ci, l'article 90 déroge à l'article 98. Dans ces cas, la Chambre des représentants décide du renvoi éventuel devant la Cour d'assises, ou de la correctionnalisation éventuelle d'un crime.

Art. 10

Cet article règle l'exercice de l'action civile.

Art. 11

Le nouvel article 245*bis*, à insérer dans le Code pénal, prévoit que tout fonctionnaire ou officier public qui se rend coupable d'abus à l'occasion de l'attribution d'un marché passé au nom de l'Etat ou de l'octroi d'une subvention est punissable. Cet article

steed worden op onwettige wijze, of voor een doel waarvoor ze niet bestemd zijn. In tegenstelling tot artikel 245 van het strafwetboek, is het niet vereist dat de dader enig aanwijsbaar persoonlijk belang heeft; het opzettelijk afwenden van overheidsmiddelen is voldoende.

Ingevolge het tweede lid van artikel 3 van dit voorstel zullen ministers voor het plegen van dit misdrijf, evenals voor alle andere misdrijven van titel IV van boek II van het strafwetboek, zwaarder gestraft worden.

R. LANDUYT
P. HOSTEKINT
D. VAN der MAELEN
J. VANDE LANOTTE

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Tijdens hun ambtsduur worden de ministers en staatssecretarissen berecht door het Hof van cassatie, in verenigde kamers, voor de misdrijven die zij hetzij voor hun ambtsaanvaarding, hetzij tijdens hun ambtsduur hebben gepleegd.

Vervolgelingen die reeds voor de gewone rechtbanken werden ingesteld, blijven bij hen aanhangig.

Art. 2

Nadat hun ambt is teneinde gekomen, worden de ministers en staatssecretarissen berecht door het Hof van cassatie, in verenigde kamers, voor misdrijven die zij hebben gepleegd tijdens hun ambtsduur, indien de ten laste gelegde feiten werden gepleegd in de vervulling van hun ambt.

Wanneer de Kamer van volksvertegenwoordigers een minister of een staatssecretaris in beschuldiging heeft gesteld, wordt het misdrijf berecht door het Hof van cassatie, ook indien zijn ambt ten einde is gekomen.

Art. 3

De bepalingen van het strafwetboek en van de bijzondere strafwetten zijn van toepassing op de ministers en staatssecretarissen.

Bij de toepassing op een minister of een staatssecretaris van de strafbepalingen inzake de misdrijven die eigen zijn aan de ambtenaren en de personen die drager zij van enig openbaar gezag, wordt het minimum van deze straffen verdubbeld indien de straf een gevangenisstraf is, en met twee jaar verhoogd

visé l'affectation illicite de fonds publics ou l'affectation à une fin autre que celle prévue. Contrairement à l'article 245 du Code pénal, le texte proposé ne prévoit pas que l'auteur doit en avoir retiré un quelconque avantage personnel; il suffit qu'il ait détourné sciemment des fonds publics.

Compte tenu du deuxième alinéa de l'article 3 de la présente proposition, les ministres qui commettent l'infraction précitée, ou toutes celles prévues au titre IV du Livre II du Code pénal, se verront infliger une peine plus lourde que les autres justiciables.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

Pendant le temps de leurs fonctions, les ministres et secrétaires d'Etat sont poursuivis devant la Cour de cassation, chambres réunies, pour les infractions qu'ils ont commises soit avant leur entrée en fonction, soit pendant le temps de leurs fonctions.

Les juridictions ordinaires restent saisies des poursuites déjà intentées devant elles.

Art. 2

Les poursuites contre les ministres et secrétaires d'Etat pour des faits commis pendant leurs fonctions sont soumises à la Cour de cassation, chambres réunies, même après la cessation de leurs fonctions si les faits reprochés ont été commis dans l'accomplissement de leurs fonctions.

Lorsque la Chambre a mis un ministre ou un secrétaire d'Etat en accusation, l'infraction est jugée par la Cour de cassation, même si ses fonctions ont pris fin.

Art. 3

Les dispositions du Code pénal et des lois pénales particulières sont applicables aux ministres et aux secrétaires d'Etat.

En cas d'application à un ministre ou à un secrétaire d'Etat des dispositions pénales relatives aux infractions propres aux fonctionnaires ou aux personnes dépositaires de quelque partie de l'autorité publique, le minimum de ces peines est doublé s'il s'agit d'une peine d'emprisonnement et augmenté de

indien de straf opsluiting, tijdelijke hechtenis of tijdelijke dwangarbeid is.

Art. 4

§ 1. Wanneer er aanwijzingen zijn dat een minister of staatssecretaris hetzij vóór zijn ambtsduur, hetzij tijdens zijn ambtsduur misdrijven zou hebben gepleegd, kan de Kamer van volksvertegenwoordigers, onverminderd haar eigen recht van onderzoek, bevelen dat lastens hem een onderzoek wordt ingesteld.

Zij kan ook een onderzoek gelasten tegen een minister of staatssecretaris wiens ambt ten einde is gekomen, indien het ten laste gelegde misdrijf ter beoordeling van het Hof van cassatie staat.

In zo'n geval worden de taken van de onderzoeksrechter en het openbaar ministerie, respectievelijk vervuld door de raadsheer die daartoe wordt aangewezen door de eerste voorzitter van het Hof van cassatie, en door de procureur-generaal in het Hof van cassatie of door de advocaat-generaal die hij daartoe aanwijst.

Na afsluiting van het onderzoek zendt de magistraat die het onderzoek heeft verricht, het dossier naar de Kamer van volksvertegenwoordigers die, wanneer zij oordeelt dat daartoe grond is, de betrokken minister of staatssecretaris naar het Hof van cassatie verwijst.

Als het niet meer toekomt aan het Hof van cassatie de feiten te berechten, geschiedt de verwijzing naar de bevoegde rechtbank overeenkomstig het gemeen recht.

§ 2. Vanaf de opening van het onderzoek heeft de minister of staatssecretaris het recht, ook wanneer zijn ambt ten einde is gekomen, inzage te nemen van de administratieve dossiers als hij dit nuttig acht voor zijn verdediging en zich zonder kosten afschrift van de stukken te doen afgeven.

§ 3. Wanneer zij oordeelt dat de aanklacht voldoende vaststaat, kan de Kamer van volksvertegenwoordigers een minister of staatssecretaris ook in beschuldiging stellen voor het Hof van cassatie, zonder een gerechtelijk onderzoek te bevelen.

§ 4. Wanneer het Hof van cassatie kennis neemt van een inbeschuldigingstelling, kan het iedere onderzoeksmaatregel verrichten die het nodig acht. Het kan ook een van zijn leden hiermee belasten.

Art. 5

§ 1. Bij ontdekking op heterdaad, wordt het aanhoudingsbevel tegen een minister of tegen een staatssecretaris afgeleverd op vordering van de procureur-generaal bij het Hof van cassatie door de raadsheer die het onderzoek zal voeren, daartoe aangewezen door de eerste voorzitter van het Hof van cassatie.

deux ans s'il s'agit d'une peine de réclusion ou d'une peine de détention ou de travaux forcés à temps.

Art. 4

§ 1er. Lorsqu'il y a des indices qu'un ministre ou secrétaire d'Etat aurait commis une infraction soit avant son entrée en fonctions soit pendant le temps de ses fonctions, la Chambre des représentants peut, sans préjudice de son droit d'enquête, ordonner l'ouverture d'une instruction à sa charge.

Elle peut également ordonner une instruction à charge d'un ministre ou d'un secrétaire d'Etat qui n'est plus en fonctions, lorsque le jugement de l'infraction est de la compétence de la Cour de cassation.

Dans ce cas, les fonctions dévolues au juge d'instruction et au ministère public seront remplies respectivement par le conseiller désigné à cet effet par le premier président de la Cour de cassation, et par le procureur général à la Cour de cassation ou par l'avocat général qu'il désigne à cet effet.

A l'issue de l'instruction, le magistrat instructeur transmet le dossier à la Chambre des représentants, qui fera traduire, s'il y a lieu, le ministre ou le secrétaire d'Etat, devant la Cour de cassation.

S'il s'agit de faits qu'il n'appartient plus à la Cour de cassation de juger, le renvoi devant la juridiction compétente se fait conformément au droit commun.

§ 2. Dès l'ouverture de l'instruction, le ministre ou le secrétaire d'Etat a le droit, même lorsqu'il est sorti de charge, de prendre connaissance des dossiers administratifs utiles à sa défense et de se faire délivrer sans frais copie des pièces.

§ 3. La Chambre des représentants peut aussi mettre un ministre ou un secrétaire d'Etat directement en accusation devant la Cour de cassation, sans ordonner une instruction judiciaire, si elle estime que les charges sont suffisantes.

§ 4. Saisie d'une accusation, la Cour de cassation peut procéder à toute mesure d'instruction qu'elle juge nécessaire. Elle peut aussi en charger un de ses membres.

Art. 5

§ 1er. En cas de flagrant délit, le mandat d'arrêt contre un ministre ou un secrétaire d'Etat est délivré, sur réquisitoire du procureur général à la Cour de cassation, par le conseiller instructeur désigné à cet effet par le premier président de la Cour de cassation.

De procureur-generaal maakt onmiddellijk bij de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers een verzoek aanhangig opdat de Kamer een onderzoek zou bevelen.

De weigering van de Kamer leidt tot de opheffing van het aanhoudingsbevel.

§ 2. Wanneer de Kamer van volksvertegenwoordigers een onderzoek heeft gevraagd, kan de magistraat, die het ambt van onderzoeksrechter vervult, slechts een aanhoudingsbevel afleveren op eensluidend advies van de procureur-generaal.

§ 3. Een bijzondere kamer van het Hof van cassatie, samengesteld uit de voorzitter en twee daartoe door de eerste voorzitter van het Hof van cassatie aangeduide raadsheren, beslist over de handhaving van de voorlopige hechtenis.

De voorzitter en de raadsheren die in deze bijzondere kamer zetelen, kunnen geen deel uitmaken van de verenigde kamers bedoeld in de artikelen 1 en 2 van deze wet.

De bepalingen van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, met uitzondering van de hoofdstukken VII en X, worden toegepast, voor zover zij niet onverenigbaar zijn met de bepalingen van deze wet die de procedure voor het Hof van cassatie regelen.

De hechtenis wordt opgeschort op verzoek van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Art. 6

Voor iedere toepassing van artikel 4 kan de procureur-generaal in het Hof van cassatie informatieopdrachten uitvoeren en de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers daarvan in kennis stellen.

Art. 7

Geen uitgifte of afschrift van de akten van onderzoek en rechtspleging kan worden afgeleverd zonder uitdrukkelijke machtiging van de procureur-generaal in het Hof van cassatie.

De mededeling of het afschrift van de akten van onderzoek en van rechtspleging geschiedt zoals bepaald in het koninklijk besluit genomen ter uitvoering van artikel 1380, tweede lid, van het gerechtelijk wetboek.

Art. 8

§ 1. Zodra de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers kennis heeft van de feiten die een door een minister of staatssecretaris gepleegd misdrijf kunnen opleveren, geeft hij hiervan kennis aan de Kamer.

§ 2. Een verzoek tot het instellen van een onderzoek of tot inbeschuldigingstelling wordt bij de Ka-

Le procureur général saisit immédiatement le président de la Chambre des représentants d'une requête tendant à ce que la Chambre décide l'ouverture d'une instruction.

Le refus de la Chambre entraîne la levée du mandat d'arrêt.

§ 2. Lorsque la Chambre a demandé l'ouverture d'une instruction, le magistrat qui remplit les fonctions de juge d'instruction ne peut décerner un mandat d'arrêt que de l'avis conforme du procureur général.

§ 3. Une Chambre spéciale de la Cour de cassation composée du président et de deux conseillers désignés à cet effet par le premier président de la Cour de cassation, statue sur le maintien de la détention préventive.

Le président et les conseillers qui siègent dans cette chambre spéciale ne peuvent faire partie des chambres réunies visées aux articles 1er et 2 de la présente loi.

Les dispositions de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, à l'exception des chapitres VII et X, sont d'application, pour autant qu'elles ne soient pas incompatibles avec les dispositions de la présente loi réglant la procédure devant la Cour de cassation.

La détention est suspendue si la Chambre des représentants le requiert.

Art. 6

Avant toute application de l'article 4, le Procureur général à la Cour de cassation peut procéder à des devoirs d'information et en saisir le Président de la Chambre des représentants.

Art. 7

Aucune expédition ou copie des actes d'instruction et de procédure ne peut être délivrée sans autorisation expresse du procureur général à la Cour de cassation.

La communication ou la copie des actes d'instruction et de procédure se fait de la manière prévue par l'arrêté royal pris en application de l'article 1380, deuxième alinéa, du Code judiciaire.

Art. 8

§ 1er. Dès qu'il en a connaissance, le président de la Chambre des représentants communique à la Chambre les faits susceptibles de constituer une infraction commise par un ministre ou un secrétaire d'Etat.

§ 2. Une demande d'ouverture d'une instruction ou de mise en accusation peut être présentée à la

mer aanhangig gemaakt op voorstel, hetzij van het bureau, hetzij van tien van haar leden.

§ 3. Het voorstel bevat een uiteenzetting van de feiten waarop het is gesteund; het wordt getekend door de indieners en zonder verwijl aan de betrokken minister of staatssecretaris aangezegd door de zorgen van het bureau.

De voorzitter legt het voorstel ter inoverwegingneming voor aan de Kamer.

Strekt het voorstel tot de inbeschuldigingstelling, wordt de betrokken minister of staatssecretaris voor de beslissing daarover door de Kamer gehoord, ook al is zijn ambt ten einde gekomen.

§ 4. De Kamer beraadslaagt met gesloten deuren over ieder voorstel tot onderzoek en inbeschuldigingstelling.

Zij kan geen beslissing nemen zonder vooraf de minister of staatssecretaris te hebben geroepen om gehoord te worden. De minister of staatssecretaris kan zich door een raadsman laten bijstaan en zonder kosten inzage en afschrift nemen van het dossier.

Art. 9

§ 1. Vanaf de inbeschuldigingstelling van een minister of staatssecretaris is de procureur-generaal in het Hof van cassatie belast met de strafvordering voor dat Hof.

§ 2. De minister of staatssecretaris die in beschuldiging is gesteld, wordt gedagvaard op verzoek van de procureur-generaal bij het Hof van cassatie.

De mededaders van en de medeplichtigen aan hetzelfde misdrijf waarvoor de minister of staatssecretaris wordt vervolgd en de daders van samenhangende misdrijven worden, op dagvaarding door de procureur-generaal, samen met hem vervolgd.

De voorgaande bepaling is echter niet van toepassing op de daders van misdaden en van politieke misdrijven en drukpersmisdrijven die samenhangen met het misdrijf waarvoor de minister of staatssecretaris wordt vervolgd.

§ 3. Het Hof van cassatie neemt de vormen van het wetboek van strafvordering inzake correctionele aangelegenheden in acht, voor zover zij niet onverenigbaar zijn met de bepalingen van deze wet tot regeling van de procedure voor het Hof van cassatie.

§ 4. Wanneer het onderzoek voor het Hof strafbare feiten aan het licht brengt die niet bij het Hof aanhangig werden gemaakt, geeft de procureur-generaal daarvan kennis aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers. In dat geval wordt de strafvordering geschorst tot de Kamer uitspraak heeft gedaan over de eventuele uitbreiding van de inbeschuldigingstelling; die schorsing mag niet langer duren dan een maand.

Chambre des représentants soit par son bureau, soit par dix de ses membres.

§ 3. La demande contiendra l'indication des faits sur lesquels elle est fondée; elle est signée par les déposants et communiquée immédiatement par les soins du bureau au ministre ou secrétaire d'Etat concerné.

Le président consultera la Chambre pour savoir si elle prend la demande en considération.

Si la demande tend à la mise en accusation, le ministre ou le secrétaire d'Etat sera entendu préalablement alors même qu'il aura cessé ses fonctions.

§ 4. La Chambre se forme en comité secret pour délibérer sur la demande d'ouverture d'une instruction ou de mise en accusation.

Elle ne peut prendre de décision sans avoir invité préalablement le ministre ou le secrétaire d'Etat à se faire entendre dans ses explications. Le ministre ou le secrétaire d'Etat peut se faire assister d'un conseil et prendre sans frais connaissance et copie du dossier.

Art. 9

§ 1er. Dès la mise en accusation du ministre ou secrétaire d'Etat, le procureur général est chargé d'exercer l'action publique devant la Cour de cassation.

§ 2. Le ministre ou secrétaire d'Etat qui est mis en accusation est cité à comparaître à la requête du procureur général près la Cour de cassation.

Les coauteurs et les complices des infractions pour lesquelles le ministre ou le secrétaire d'Etat est poursuivi et les auteurs des infractions connexes sont poursuivis en même temps que lui sur citation du procureur général.

La disposition de l'alinéa précédent n'est pas applicable aux auteurs de crimes et aux auteurs de délits politiques et de délits de presse connexes à l'infraction pour laquelle le ministre ou le secrétaire d'Etat est poursuivi.

§ 3. La Cour de cassation observe les formes que le Code d'instruction criminelle prescrit en matière correctionnelle, pour autant qu'elles ne soient pas incompatibles avec les dispositions de la présente loi réglant la procédure devant la Cour de cassation.

§ 4. Lorsque l'instruction devant la Cour fait apparaître des faits délictueux dont la Cour n'est pas saisie, le procureur général en informe le président de la Chambre des représentants. Dans ce cas, l'action publique est suspendue jusqu'à ce que la Chambre ait statué sur l'extension éventuelle de la mise en accusation; cette suspension ne peut excéder un mois.

Art. 10

§ 1. Wanneer voor het Hof van cassatie een strafvordering is ingesteld tegen een minister of staatssecretaris kan de benadeelde partij haar burgerlijke vordering bij de strafvordering voegen.

§ 2. In de andere gevallen is de vordering tot herstel van de schade uit een onrechtmatige daad onderworpen aan de regeling van het gemeen recht.

Art. 11

In hoofdstuk III van titel IV van boek II van het strafwetboek wordt een nieuw artikel 245*bis* ingevoegd dat luidt als volgt :

« Art. 245*bis*. — Ieder openbaar officier of ambtenaar, ieder met een openbare dienst belast persoon, die opzettelijk overheidsmiddelen afwendt bij het gunnen van een aanbesteding, aanneming of werken in regie, of bij het verlenen van een toelage, ongeacht of hij daarbij enig persoonlijk voordeel geniet, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van zesentwintig frank tot drieduizend frank, en hij kan bovendien, overeenkomstig artikel 33, ontzet worden van het recht om openbare ambten, bedieningen of betrekkingen te vervullen. »

8 oktober 1992.

R. LANDUYT
P. HOSTEKINT
D. VAN der MAELEN
J. VANDE LANOTTE

Art. 10

§ 1er. Lorsqu'une action est introduite devant la Cour de cassation contre un ministre ou un secrétaire d'Etat, la partie lésée peut joindre son action civile à l'action publique.

§ 2. Dans les autres cas, l'action en réparation du dommage résultant d'un acte illicite est soumise aux règles du droit commun.

Art. 11

Un article 245*bis*, libellé comme suit, est inséré dans le chapitre III, du titre IV, du Livre II du code pénal :

« Art. 245*bis*. — Tout fonctionnaire ou officier public ou toute personne chargée d'un service public qui aura sciemment détourné des fonds publics lors d'une adjudication, lors de l'attribution d'une entreprise ou de travaux en régie ou lors de l'octroi d'une subvention, qu'il en ait en ou non retiré un quelconque avantage personnel, sera puni d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de vingt-six francs à trois mille francs et pourra en outre, conformément à l'article 33, être privé du droit de remplir des fonctions, emplois ou offices publics. »

8 octobre 1992.